

KULAK BURUN BOĞAZ HASTALIKLARINDA GÜNCEL SINIFLAMA SİSTEMLERİ

Caner ŞAHİN

© Copyright 2021

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN
978-625-7354-44-8

Sayfa ve Kapak Tasarımı
Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı
Kulak Burun Boğaz Hastalıklarında Güncel
Sınıflama Sistemleri

Yayıncı Sertifika No
47518

Yazar
Caner ŞAHİN

Baskı ve Cilt
Vadi Matbaacılık

Yayın Koordinatörü
Yasin Dilmen

Bisac Code
MED066000

DOI
10.37609/akya.1664

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tam amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Değerli Meslektaşlarım

Eğitim ve öğrenim hayatımızın dönüm noktalarını çeşitli sınavlar oluşturmaktadır. Uzmanlık sınavlarından başlayarak Doçentlik sınavına ve yeterlilik sınavlarının vageçilmez sorularından biri KBB hastalıklarında sınıflandırma sistemleri olagelmıştır. Son yıllarda hızlanan bilim temposunda hastalıkların sınıflama sisemleri süratle güncellenmekte ve değişmektedir. Yeni teknolojilerin bilim hayatımıza girmesi ile yeni tanı, tedavi, takip ve sınıflama sistemleri de yenilenmektedir. Bu kitapta KBB hastalıklarında güncel sınıflama sistemlerini derlemeyi amaçladım. Yoğun bir literatür taraması sonrası mümkün olduğunca sık kullanılan sınıflama yöntemlerini seçerek kitabın oluşumunu sağladım. Bir başlangıç olduğunu düşündüğüm kitabın güncellemeleri ile yeni baskılarını da oluşturmayı hedeflemekteyim. Başta Türk Kulak Burun Boğaz hastalıkları camiasına ve Türk tıp dünyasına bu kitabın kazandırılmasından ve faydalı olmasını ummaktan onur duymaktayım.

Kitabın yazılmasında desteğinden dolayı Dr. Öğretim Üyesi Mahmut Demirtaş'a; KBB hastalıkları bilim dalına adım attığım andan itibaren her zaman yanımda olan sayın hocalarım Prof Dr Adnan Ünal, Prof Dr Müge Özcan, Prof Dr Yavuz Fuat Yılmaz a teşekkürlerimi sunarım.

Bu kitabın yazılmasında her zaman yanımda olan ve desteğini esirgemeyen sevgili eşim Aysemin Şahin, oğlum MehmetCan ve kızım İpek' e kıymetli vakitlerinden almama müsaade ettikleri için teşekkür ederim.

Doç.Dr. Caner ŞAHİN

İÇİNDEKİLER

A. KULAK HASTALIKLARINDA KULLANILAN SINIFLAMALAR

Mikroti Sınıflama Sistemleri	1
Dış Kulak Yolu Stenozu Schuknecht Sınıflaması (4)	3
Endoskopik Dış Kulak Yolu Ces Sınıflaması(7)	3
Jahrdoerfers Sınıflama Sistemi (8)	4
Konjenital Atrezi HEAR MAPS Sınıflaması (9).....	4
İç Kulak Malformasyonları SENNAROGLU Sınıflaması (10)	5
INCAV İç Kulak Magnetik Rezonans değerlendirme sistemi(11)	6
INCAV İç Kulak Bilgisayar Tomografi değerlendirme sistemi(11)	6
Kohleovestibüler malformasyonlarda SMS sınıflaması (12)	7
WHO(Dünya Sağlık Örgütü) İşitme Azlığı Sınıflaması(13)	7
Fasial Sinir Evreleme Sistemi 2.0(14)	8
Sunnybrook Fasial Paraliz Evrelemesi(15).....	9
House Brackman Fasial Paralizi Evrelemesi(16).....	10
Vestibüler Schwannom Sınıflaması	11
Kistik Vestibüler Schwannom Sınıflaması(19)	11
Timpanoplasti sınıflamaları (20)	12
Timpanoplasti sınıflamaları (21,22,23,24,25,26)	12
Austin Kronik Otit Hastalık Prognostik Sınıflaması(27)	14
Black SPITE Prognostik sınıflaması(28)	14
Orta kulak Risk endeksi (MERI) (29)	15
Ossikuloplasti Sonuç Parametre Evreleme Endeksi(OOPS) (30)	16
Ossikuloplasti Sınıflaması(31)	17
Atelektazi Ve Adezif Otit Sınıflamaları	18
Schnucknedt Presbiakuzi Sınıflaması(36)	18
Meniere Hastalığı Tanı tanımlamaları	19
Endolenfatik Hidrops Sınıflaması (39).....	20
Meniere Hastalığı İşitme Etkilenme Sınıflaması(37)	20
Posterior Timpanotomi sınıflaması(Kohlear impalt cerrahisinde)(40).....	20
Kohlear İmplant Cerrahisinde Fasial Sinir Vertikal Segment Sınıflaması(41)	21
Kolesteatom sınıflamaları(42).....	21
Orta Kulak Kolesteatom sınıflamaları	22
KAYNAKLAR.....	23

B. BURUN HASTALIKLARINDA KULLANILAN SINIFLAMALAR

Nazofarenks Kanserleri Dünya Sağlık Örgütü (Who) Sınıflaması(1)	27
Nazofarenks Kanser TNM Sınıflaması AJCC UICC 8. Baskı (2,3)	28
Nazofarenks Kanser Ho Sınıflaması(4)	29
Paranasal Sinüs Kanserleri Sınıflama AJCC UICC 8. Baskı (5)	30
Nazal Vestibül WANG Sınıflama Sistemi (6)	32
Nazal İverted Papillom Sınıflaması	32
Sneiderien Papillom Sınıflaması(10)	33
Olfaktör Nöroblastom(Esthesioneuroblastom) Sınıflaması	34
Juvenil Angiofibrom Sınıflaması.....	35
Nazal Septum Deviasyonu Sınıflaması	37
Alerjik rinit ARIA(Allerjik rinit/Astım üzerine etkileri) Sınıflaması(34)	39
Oberascher BOS Rinoresi Topografik Sınıflaması(35)	40
Keros Kafa Tabanı Sınıflaması(36)	40
Yüz Kırıkları Topografik Sınıflaması(38)	40
Nazal Çatı Darbe Biomekanikğine Göre Gelişen Deformitelerin Sınıflaması(38)	41
Nazal Kemik Kırıkları Modifiye Murray Sınıflaması(39).....	41
Naso-orbita-etmoid Kırıkların Sınıflaması(40)	41
Le Fort Kırıkları Sınıflaması(41)	42
Frontal Kemik Kırıkları Sınıflaması(42)	42
Maksilla Ve Mandibuler Dişler Arasında Oklüzyonun Angle Sınıflaması; Lingual-Labial/ Bukkal İlişki Ve Dikey İlişki Değerlendirilmesi(43).....	43
Frontal Osteom Derecelendirme Sistemi(45)	43
KAYNAKLAR.....	44

C. BAŞ&BOYUN HASTALIKLARINDA KULLANILAN SINIFLAMALAR

Dudak Ve Oral Kavite TNM Sınıflaması (1).....	47
HPV Pozitif Orofarenks Kanserinin Klinik TNM Sınıflaması	49
HPV Kökenli Olmayan Orofarenks Kanserinin Patolojik T Kategori Evrelemesi	50
P16 negatif Orofarenks Kanserlerinin Klinik Evrelemesi	51
P16 negatif Orofarenks Kanserlerinin Patolojik Evrelemesi.....	53
Hipofarenks kanserlerinde TNM Klinik Sınıflaması(2).....	54
Hipofarenks Kanserlerinde TNM Patolojik Sınıflaması.....	56
Larenks kanserleri TNM Sınıflaması (3)	57
Major Tükürük Bezi Tümörlerinde Klinik TNM sınıflaması.....	60
Major Tükürük Bezi Tümörlerinde Patolojik TNM sınıflaması.....	62

Tükrük Bezleri WHO Sınıflaması (4)	64
Tükrük Bezi Tümörleri Histolojik Grade Sınıflaması(5).....	65
Dünya Sağlık Örgütü Tükrük Bezi Kistik Lezyon Sınıflaması(6)	66
Benign Parotid Lezyonlarda Sınıflama (7)	66
Avrupa Tükrük Bezi Derneği Parotis Anatomik Sınıflaması (8).....	67
Paragangliom Sınıflamaları	67
Malign Melanom TNM Sınıflaması	69
Malign Melanom TNM Stage Sınıflaması.....	71
Malign Melanoma Morfolojik Sınıflaması (14)	72
Malign Melanom Clark Sınıflaması (15).....	72
Malign Melanom Breslow Sınıflaması (16)	72
Baş Boyun Yumuşak Doku Sarkomları TNM AJCC Sınıflaması.....	73
Baş Boyun Kemik Sarkomları TNM AJCC Sınıflaması.....	74
Yumuşak Doku Sarkomlarında Histolojik Grade Tanımlamaları AJCC TNM	75
İntergrup Rabdomyosarkom Çalışma Grubu Klinik Gruplaması(17)	77
Rabdomyosarkom TNM Sınıflaması (18,19)	78
Diferansiye Ve Anaplastik Tiroid Ca AJCC TNM Sınıflaması.....	78
Diferansiye Ve Anaplastik Tiroid Ca AJCC TNM Stage Sınıflaması.....	79
Amerikan Tiroit Asosiyasyonu(ATA) Persistan /Rekürren Hastalık Belirleme Sistemi(20)..	80
BETHESDA Tiroid İnce İğne Aspirasyon Biopsisi Değerlendirme Sınıflaması(21)	81
Medüller Tiroid Kanseri AJCC TNM Stage Sınıflaması.....	82
Tiroid Kanseri MACIS Skorlaması(22)	83
National Tiroid Kanseri Tedavi Takip Çalışması (23).....	84
Modifiye Mallanpati Sınıflaması(24).....	84
Friedman Dil Pozisyonu Evrelemesi(25).....	85
Uyku Apnesi Klinik Skorlaması(26)	85
Uyku Apnesi Tanı sınıflaması(27)Uyku Apnesi Sendromu Friedman Evreleme Skoru(28)	86
Tonsil Değerlendirme Skoru(29)	87
Modifiye Centor Tonsillofarenjit Değerlendirme Tablosu(30)	87
KAYNAKLAR.....	87

D. BAŞAĞRISI SINIFLAMASI

KAYNAK.....	107
-------------	-----

KAYNAKLAR

1. Marx H: Die Missbildungen des Ohres. DenkerKahler'sche Handbuch der Hals-Nasen und Ohrenheilkunde, Gehörgan 1. Berlin, Julius Springer, 1926, pp 131–169
2. Ogino Y, Nishimura Y, Horii M, et al: Congenital microtia – multidirectional tomographic and remnant auricular forms. *Pract Otol* 1976;69:792–801.
3. Kaga K, Asato H (eds): *Microtia and Atresia – Combined Approach by Plastic and Otologic Surgery*. *Adv Otorhinolaryngol*. Basel, Karger, 2014, vol 75, pp 10–12 (DOI: 10.1159/000350495)
4. Schuknecht HF. Congenital aural atresia. *Laryngoscope* 1989;99:908–17
5. Tanzer RC. Total reconstruction of the auricle: the evolution of a plan of treatment. *Plast Reconstr Surg* 1971;47:523–533
6. Campo AA, Victor-Baldin A, Contreras-Mérida SM. Surgical-Based Classification for Microtia. *J Craniofac Surg*. 2018 Sep;29(6):1651-1654. doi: 10.1097/SCS.0000000000004772
7. Ayache S, Beltran M, Guevara N. Endoscopic classification of the external auditory canal for transcanal endoscopic ear surgery. *Eur Ann Otorhinolaryngol Head Neck Dis*. 2019 Sep;136(4):247-250. doi: 10.1016/j.anorl.2019.03.005
8. Jahrsdoerfer RA, Yeakley JW, Aguilar EA, et al: Grading system for the selection of patients with congenital aural atresia. *Am J Otol* 1992;13:6–12
9. Roberson JB Jr, Goldsztein H, Balaker A, Schendel SA, Reinisch JF. HEAR MAPS a classification for congenital microtia/atresia based on the evaluation of 742 patients. *Int J Pediatr Otorhinolaryngol*. 2013 Sep;77(9):1551-4. doi: 10.1016/j.ijporl.2013.07.002
10. Sennaroğlu L, Bajin MD. Classification and Current Management of Inner Ear Malformations. *Balkan Med J* 2017;34:397-411
11. Zehra Hilal Adibelli, Leyla Isayeva, Ali Murat Koc, Tolgahan Catli, Hamit Adibelli & Levent Olgun (2016): The new classification system for inner ear malformations: the INCAV system, *Acta Oto-Laryngologica*, DOI: 10.1080/00016489.2016.1247498
12. Grover M, Sharma S, Preetam C, Gupta G, Samdani S, Agarwal S, Singh SN, Sharma MP. New SMS classification of cochleovestibular malformation and its impact on decision-making. *J Laryngol Otol* 2019;133: 368–375. <https://doi.org/10.1017/>
13. Larry E. Humes (2019) The World Health Organization's hearing-impairment grading system: an evaluation for unaided communication in age-related hearing loss, *International Journal of Audiology*, 58:1, 12-20, DOI: 10.1080/14992027.2018.1518598
14. Mengi E, Kara CO, Ardiç FN, Barlay F, Çil T, Aktan K, et al. Validation of the Turkish Version of the Facial Nerve Grading System 2.0. *Turk Arch Otorhinolaryngol* 2020; 58(2): 106-11
15. Mengi E, Kara CO, Ardiç FN, Tümkaya F, Barlay F, Çil T, Şenol H. Validation of the Turkish version of the Sunnybrook facial grading system. *Turk J Med Sci*. 2020 Apr 9;50(2):478-484. doi: 10.3906/sag-1905-195
16. Reitzen SD, Babb JS, Lalwani AK. Significance and reliability of the House-Brackmann grading system for regional facial nerve function. *Otolaryngol Head Neck Surg*. 2009 Feb;140(2):154-8. doi: 10.1016/j.otohns.2008.11.021
17. Erickson NJ, Schmalz PGR, Agee BS, Fort M, Walters BC, McGrew BM, Fisher WS. Koos Classification of Vestibular Schwannomas: A Reliability Study. *Neurosurgery*. 2019 Sep 1;85(3):409-414. doi: 10.1093/neuros/nyy409

18. Matthies C, Samii M. Management of 1000 vestibular schwannomas (Acoustic Neuromas): Clinical presentation. *Neurosurgery*. 1997;40(1):1-10.
19. Cystic Vestibular Schwannoma: Classification, Management, and Facial Nerve Outcomes
20. Fisch U; Tympanoplasty, mastoidectomy and stapes surgery . New York Thieme, 1994; 10-41
21. Merkus P, Kemp P, Ziylan F, Yung M. Classifications of Mastoid and Middle Ear Surgery: A Scoping Review. *J Int Adv Otol*. 2018 Aug;14(2):227-232. doi: 10.5152/iao.2018.5570
22. Tos M. Cartilage tympanoplasty methods: proposal of a classification. *Otolaryngol Head Neck Surg* 2008; 139: 747-58
23. Tos M. Manual of middle ear surgery: Georg Thieme Stuttgart; 1993
24. Nadol JB, McKenna MJ. Surgery of the ear and temporal bone: Lippincott Williams & Wilkins; 2005
25. Kim HJ. A standardized database management of middle ear surgery in Korea. *Acta Otolaryngol Suppl* 2007: 54-60
26. Bellucci RJ. Dual classification of tympanoplasty. *Laryngoscope* 1973; 83: 1754-8
27. Austin DF. Reporting results in tympanoplasty. *Am J Otol*. 1985 Jan;6(1):85-8
28. Black B. Mastoidectomy elimination. *Laryngoscope*. 1995 Dec;105(12 Pt 2 Suppl 76):1-30. doi: 10.1288/00005537-199512000-00023
29. Kartush JM. Ossicular chain reconstruction. Capitulum to malleus. *Otolaryngol Clin North Am*. 1994 Aug;27(4):689-715
30. Dornhoffer JL, Gardner E. Prognostic factors in ossiculoplasty: a statistical staging system. *Otol Neurotol*. 2001 May;22(3):299-304. doi: 10.1097/00129492-200105000-00005
31. McGee M, Hough JV. Ossiculoplasty. *Otolaryngol Clin North Am* 1999; 32: 471-88
32. Iurato S et al Hearing results of ossiculoplasty in AustinKartush group A patients. *Otol Neurotol* 2001, 22:140-144
33. Lee JH, Hong SM, Kim CW, Park YH, Baek SH. Attic cholesteatoma with tiny retraction of pars flaccida. *Auris Nasus Larynx*. 2015 Apr;42(2):107-12. doi: 10.1016/j.anl.2014.08.006
34. , Sadé J. Treatment of cholesteatoma and retraction pockets. *Eur Arch Otorhinolaryngol*. 1993;250(4):193-9. doi: 10.1007/BF00171523
35. Borgstein J, Stoop E, Halim A, Feenstra L. The extraordinary healing properties of the pediatric tympanic membrane: a study of atelectasis in the pediatric ear. *Int J Pediatr Otorhinolaryngol*. 2008 Dec;72(12):1789-93. doi: 10.1016/j.ijporl.2008.08.010
36. Schuknecht HF, Gacek MR. Cochlear pathology in presbycusis. *Ann Otol Rhinol Laryngol*. 1993 Jan;102(1 Pt 2):1-16. doi: 10.1177/00034894931020S101
37. AAO-HNS (1995) Committee on hearing and equilibrium guidelines for the diagnosis and evaluation of therapy in Meniere's disease. American Academy of Otolaryngology-Head and Neck Foundation, Inc. *OtolaryngolHeadNeckSurg* 113:181-185
38. Gürkov R, Hornibrook J. On the classification of hydropic ear disease (Menière's disease). *HNO*. 2018 Jun;66(6):455-463. English. doi: 10.1007/s00106-018-0488-3
39. Gürkov R. Menière and Friends: Imaging and Classification of Hydropic Ear Disease. *Otol Neurotol*. 2017 Dec;38(10):e539-e544. doi: 10.1097/MAO.0000000000001479

40. Kumar R, Singh A, Sagar P, Behera C, Kumar R. Access to Round Window Niche via Posterior Tympanotomy and Impact of Drilling Its Overhangs: A Cadaveric Descriptive Study. *Indian J Otolaryngol Head Neck Surg.* 2018 Dec;70(4):510-514. doi: 10.1007/s12070-018-1469-2
41. Telmesani LM, Alrammah MK. Telmesani Radiological Classification of the Location of the Vertical Segment of the Facial Nerve: Impact on Surgical Approach in Cochlear Implant Surgery. *Otol Neurotol.* 2017 Oct;38(9):e335-e338. doi: 10.1097/MAO.0000000000001547
42. Olszewska E, Rutkowska J, Özgirgin N. Consensus-Based Recommendations on the Definition and Classification of Cholesteatoma. *J Int Adv Otol.* 2015 Apr;11(1):81-7. doi: 10.5152/iao.2015.1206
43. Yung M, Tono T, Olszewska E, Yamamoto Y, Sudhoff H, Sakagami M, Mulder J, Kojima H, İncesulu A, Trabalzini F, Özgirgin N. EAONO/JOS Joint Consensus Statements on the Definitions, Classification and Staging of Middle Ear Cholesteatoma. *J Int Adv Otol.* 2017 Apr;13(1):1-8. doi: 10.5152/iao.2017.3363

KAYNAKLAR

1. Barnes L, Eveson JW, Reichart P, Sidransky D. Pathology and Genetics of Head and Neck Tumours. In: World Health Organization Classification of Tumors, IARC Press, Lyon 2005.
2. Guo R, Tang LL, Mao YP, Du XJ, Chen L, Zhang ZC, Liu LZ, Tian L, Luo XT, Xie YB, Ren J, Sun Y, Ma J SO *Cancer*. 2019;125(1):79
3. Lee VH, Kwong DL, Leung TW, Choi CW, O'Sullivan B, Lam KO, Lai V, Khong PL, Chan SK, Ng CY, Tong CC, Ho PP, Chan WL, Wong LS, Leung DK, Chan SY, So TH, Luk MY, Lee AW. The addition of pretreatment plasma Epstein-Barr virus DNA into the eighth edition of nasopharyngeal cancer TNM stage classification. *Int J Cancer*. 2019 Apr 1;144(7):1713-1722. doi: 10.1002/ijc.31856. Epub 2018 Dec 24. PMID: 30192385
4. Ho JH. An epidemiologic and clinical study of nasopharyngeal carcinoma. *Int J Radiat Oncol Biol Phys* 1978 4;182-98
5. Kraus DH, Lydiatt WM, Patel SG, et al. Nasal cavity and paranasal sinuses. In: American Joint Committee on Cancer, 8th ed, Amin MB (Ed), Springer, New York 2017. p.137.
6. Wang CC. Treatment of carcinoma of the nasal vestibule by irradiation. *Cancer*. 1976 Jul;38(1):100-6. doi: 10.1002/1097-0142
7. Lisan Q, Moya-Plana A, Bonfils P. Association of Krouse Classification for Sinonasal Inverted Papilloma With Recurrence: A Systematic Review and Meta-analysis. *JAMA Otolaryngol Head Neck Surg*. 2017 Nov 1;143(11):1104-1110. doi: 10.1001/jamaoto.2017.1686
8. Nakayama T, Tsunemi Y, Kashiwagi T, Kuboki A, Yamakawa S, Konno W, Mori A, Imura J, Tsukidate T, Tanaka Y, Haruna SI. Comparison of Current Staging System for Sinonasal Inverted Papilloma. *Am J Rhinol Allergy*. 2021 Jan;35(1):64-71. doi: 10.1177/1945892420933178
9. Gras-Cabrerizo JR, Montserrat-Gili JR, Massegur-Solench H, León-Vintró X, De Juan J, Fabra-Llopis JM. Management of sinonasal inverted papillomas and comparison of classification staging systems. *Am J Rhinol Allergy*. 2010 Jan-Feb;24(1):66-9. doi: 10.2500/ajra.2010.24.3421
10. Batsakis JG, Suarez P. Schneiderian papillomas and carcinomas: a review. *Adv Anat Pathol*. 2001 Mar;8(2):53-64. doi: 10.1097/00125480-200103000-00001
11. Kadish S, Goodman M, Wang CC, *Cancer* 1976; 37:1571.,
12. Dulguerov P, Calcaterra T. Esthesioneuroblastoma: the UCLA experience 1970-1990. *Laryngoscope* 1992; 102:843.
13. Joshi RR, Husain Q, Roman BR, Cracchiolo J, Yu Y, Tsai J, Kang J, McBride S, Lee NY, Morris L, Ganly I, Tabar V, Cohen MA. Comparing Kadish, TNM, and the modified Dulguerov staging systems for esthesioneuroblastoma. *J Surg Oncol*. 2019 Jan;119(1):130-142. doi: 10.1002/jso.25293
14. Hyams VJ, Batsakis JG, Michaels L. Tumors of the upper respiratory tract and ear. In: Atlas of Tumor Pathology, Armed Forces Institute of Pathology, 1988.
15. Sun M, Wang K, Qu Y, Zhang J, Zhang S, Chen X, Wang J, Wu R, Zhang Y, Yi J, Xiao J, Xu G, Huang X, Luo J. Proposal of a TNM classification-based staging system for esthesioneuroblastoma: More precise prediction of prognosis. *Head Neck*. 2020 Dec 10. doi: 10.1002/hed.26559

16. Morita A, Ebersold MJ, Olsen KD, Foote RL, Lewis JE, Quast LM. Esthesioneuroblastoma: prognosis and management. *Neurosurgery*. 1993 May;32(5):706-14; discussion 714-5. doi: 10.1227/00006123-199305000-00002
17. Fisch UGO. The infratemporal fossa approach for nasopharyngeal tumors. *Laryngoscope* 1983;93:36-44
18. Chandler JR, Goulding R, Moskowitz L, et al. Nasopharyngeal angiofibroma: staging and management. *Ann Otol Rhinol Laryngol* 1984;93:322-9.
19. Sessions RB, Bryan RN, Nacierin RM, et al. Radiographic staging of juvenile angiofibroma. *Head Neck Surg* 1981;3: 279-83.
20. Radkowski D, McGill T, Healy GB, et al. Angiofibroma. Changes in staging and treatment. *Arch Otolaryngol Head Neck Surg* 1996;122:122-9
21. Onerci M, Öğretmenoğlu O, Yücel T. Juvenile nasopharyngeal angiofibroma: a revised staging system. *Rhinology* 2006;44: 39-45
22. Snyderman CH, Pant H, Carrau RL, Gardner P. A new endoscopic staging system for angiofibromas. *Arch Otolaryngol Head Neck Surg*. 2010 Jun;136(6):588-94. doi: 10.1001/archoto.2010.83
23. M. Salihoglu, E. Cekin, A. Altundag, and E. Cesmeci, "Examination versus subjective nasal obstruction in the evaluation of the nasal septal deviation," *Rhinology*, vol. 52, no. 2, pp. 122-126, 2014
24. T. D. A. Vidigal, F. L. M. Haddad, L. C. Gregorio, D. Poyares, S. Tufik, and L. R. A. Bitencourt, "Subjective, anatomical, and functional nasal evaluation of patients with obstructive sleep apnea syndrome," *Sleep & Breathing*, vol. 17, no. 1, pp. 427-433, 2013.
25. J. W. Lee and S. R. Baker, "Correction of caudal septal deviation and deformity using nasal septal bone grafts," *JAMA Facial Plastic Surgery*, vol. 15, no. 2, pp. 96-100, 2013.
26. N. Cerkes, "The crooked nose: principles of treatment," *Aesthetic Surgery Journal*, vol. 31, no. 2, pp. 241-257, 2011.
27. H. R. Jin, J. Y. Lee, and W. J. Jung, "New description method and classification system for septal deviation," *Journal of Rhinology*, vol. 14, no. 1, pp. 27-31, 2007
28. I. Baumann and H. Baumann, "A new classification of septal deviations," *Rhinology*, vol. 45, no. 3, pp. 220-223, 2007
29. J. J. Rao, E. C. V. Kumar, K. R. Babu, V. S. Chowdary, J. Singh, and S. V. Rangamani, "Classification of nasal septal deviations—relation to sinonasal pathology," *Indian Journal of Otolaryngology and Head and Neck Surgery*, vol. 57, no. 3, pp. 199-201, 2005.
30. M. Buyukertan, N. Keklikoglu, and G. Kokten, "A morphometric consideration of nasal septal deviations by people with paranasal complaints; a computed tomography study," *Rhinology*, vol. 41, no. 1, pp. 21-24, 2003
31. J. R. J. Rohrich, J. P. Gunter, M. A. Deuber, and W. P. Adams Jr., "The deviated nose: optimizing results using a simplified classification and algorithmic approach," *Plastic and Reconstructive Surgery*, vol. 110, no. 6, pp. 1509-1523, 2002
32. B. Guyuron, C. D. Uzzo, and H. Scull, "A practical classification of septonasal deviation and an effective guide to septal surgery," *Plastic and Reconstructive Surgery*, vol. 104, no. 7, pp. 2202-2209, 1999.
33. R. Mladina, "The role of maxillar morphology in the development of pathological septal deformities," *Rhinology*, vol. 25, no. 3, pp. 199-205, 1987

34. Yorgancıoğlu A, Özdemir C, Kalaycı Ö, Kalyoncu AF, Bachert C, Baena-Cagnani CE, Casale TB, Chen YZ, Cruz AA, Demoly P, Fokkens WJ, Lodrup Carlsen KC, Mohammad Y, Mullol J, Ohta K, Papadopoulos NG, Pawankar R, Samolinski B, Schönemann HJ, Yusuf OM, Zuberbier T, Bousquet J; WHO Collaborating Center on Asthma and Rhinitis. ARIA (allerjik rinit ve astım üzerine etkisi) 10 yıldaki kazanımlar ve gelecekteki gereksinimler [ARIA (Allergic Rhinitis and its Impact on Asthma) achievements in 10 years and future needs]. *Tuberk Toraks*. 2012;60(1):92-7. Turkish. doi: 10.5578/tt.3734
35. Meco C, Oberascher G. Comprehensive algorithm for skull base dural lesion and cerebrospinal fluid fistula diagnosis. *Laryngoscope*. 2004 Jun;114(6):991-9. doi: 10.1097/00005537-200406000-00007
36. Poteet PS, Cox MD, Wang RA, Fitzgerald RT, Kanaan A. Analysis of the Relationship between the Location of the Anterior Ethmoid Artery and Keros Classification. *Otolaryngol Head Neck Surg*. 2017 Aug;157(2):320-324. doi: 10.1177/0194599817696302
37. Gera R, Mozzanica F, Karligkiotis A, Preti A, Bandi F, Gallo S, Schindler A, Bulghe-roni C, Ottaviani F, Castelnovo P. Lateral lamella of the cribriform plate, a keystone landmark: proposal for a novel classification system. *Rhinology*. 2018 Mar 1;56(1):65-72. doi: 10.4193/Rhin17.067
38. Nahum IS. The biomechanics of maxillofacial trauma. *Clin Plas Surg* 1975;2;59-64
39. Murray JA, Maran AG, Busuttill A, Vaughan G. A pathological classification of nasal fractures. *Injury*. 1986 Sep;17(5):338-44. doi: 10.1016/0020-1383(86)90159-2
40. Markowitz BL, Manson PN, Sargent L, Vander Kolk CA, Yaremchuk M, Glassman D, Crawley WA. Management of the medial canthal tendon in nasoethmoid orbital fractures: the importance of the central fragment in classification and treatment. *Plast Reconstr Surg*. 1991 May;87(5):843-53. doi: 10.1097/00006534-199105000-00005
41. Phillips BJ, Turco LM. Le Fort Fractures: A Collective Review. *Bull Emerg Trauma*. 2017 Oct;5(4):221-230. doi: 10.18869/acadpub.beat.5.4.499
42. Strong EB. Frontal sinus fractures: current concepts. *Craniomaxillofac Trauma Reconstr*. 2009 Oct;2(3):161-75. doi: 10.1055/s-0029-1234020. PMID: 22110810
43. Koshy JC, Feldman EM, Chike-Obi CJ, Bullocks JM. Pearls of mandibular trauma management. *Semin Plast Surg*. 2010 Nov;24(4):357-74. doi: 10.1055/s-0030-1269765
44. Chiu AG, Schipor I, Cohen NA, Kennedy DW, Palmer JN. Surgical decisions in the management of frontal sinus osteomas. *Am J Rhinol* 2005; 19(2):191-7

Tonsil Değerlendirme Skoru(29)

DERECE	TANIM
1. Derece	Tonsiller atrofik olup ön ve arka plikalar görülebilmektedir
2. Derece	Arka plikalar görülememektedir
3. Derece	Tonsiller hipertrofik olup her iki tonsil arasında 5 mm veya daha az mesafe var
4. Derece	Tonsiller aşırı derece hipertrofik olup her iki tonsil orta hatta birbirine değmektedir

Modifiye Centor Tonsillofarenjit Değerlendirme Tablosu(30)

Kriter	Puan
Ateş>38 ⁰ C	1
Öksürük olmaması	1
Şiş ve hassas anterior servikal lenf nodları	1
Tonsillerde şişlik ve eksuda görünümü	1
Yaş	
3-14 yaş	1
15-44 yaş	0
45 yaş ve üzeri	-1

KAYNAKLAR

1. Denaro N, Russi EG, Merlano MC. Pros and Cons of the New Edition of TNM Classification of Head and Neck Squamous Cell Carcinoma. *Oncology*. 2018;95(4):202-210. doi: 10.1159/000490415
2. Shah JP. Staging for Head and Neck Cancer: Purpose, Process and Progress. *Indian J Surg Oncol*. 2018 Mar;9(1):116-120. doi: 10.1007/s13193-018-0723-0
3. Zanoni DK, Patel SG, Shah JP. Changes in the 8th Edition of the American Joint Committee on Cancer (AJCC) Staging of Head and Neck Cancer: Rationale and Implications. *Curr Oncol Rep*. 2019 Apr 17;21(6):52. doi: 10.1007/s11912-019-0799-x
4. El-Naggar AK, Chan JKC, Grandis JR, Takata T, Slotweg PJ. World Health Organization Classification of Tumours of Head and Neck. IARC, Lyon, 2017.

5. Stenner M, Klussmann JP. Current update on established and novel biomarkers in salivary gland carcinoma pathology and the molecular pathways involved. *Eur Arch Otorhinolaryngol* 2009; 266:333
6. Takita H, Takeshita T, Shimono T, Tanaka H, Iguchi H, Hashimoto S, Kuwae Y, Ohsawa M, Miki Y. Cystic lesions of the parotid gland: radiologic-pathologic correlation according to the latest World Health Organization 2017 Classification of Head and Neck Tumours. *Jpn J Radiol*. 2017 Nov;35(11):629-647. doi: 10.1007/s11604-017-0678-z
7. Quer M, Vander Poorten V, Takes RP, Silver CE, Boedeker CC, de Bree R, Rinaldo A, Sanabria A, Shaha AR, Pujol A, Zbären P, Ferlito A. Surgical options in benign parotid tumors: a proposal for classification. *Eur Arch Otorhinolaryngol*. 2017 Nov;274(11):3825-3836. doi: 10.1007/s00405-017-4650-4
8. Quer M, Guntinas-Lichius O, Marchal F, Vander Poorten V, Chevalier D, León X, Eisele D, Dulguerov P. Classification of parotidectomies: a proposal of the European Salivary Gland Society. *Eur Arch Otorhinolaryngol*. 2016 Oct;273(10):3307-12. doi: 10.1007/s00405-016-3916-6
9. Lim JY, Kim J, Kim SH, Lee S, Lim YC, Kim JW, Choi EC. Surgical treatment of carotid body paragangliomas: outcomes and complications according to the shamblyn classification. *Clin Exp Otorhinolaryngol*. 2010 Jun;3(2):91-5. doi: 10.3342/ceo.2010.3.2.91
10. Prasad SC, Laus M, Al-Ghamdi S, Vashishth A, Piazza P, Sanna M. Update in the classification and the role of intra-arterial stenting in the management of carotid body paragangliomas. *Head Neck*. 2019 May;41(5):1379-1386. doi: 10.1002/hed.25567
11. Sanna M, Fois P, Pasanisi E, Russo A, Bacciu A. Middle ear and mastoid glomus tumors (glomus tympanicum): an algorithm for the surgical management. *Auris Nasus Larynx*. 2010 Dec;37(6):661-8. doi: 10.1016/j.anl.2010.03.006.
12. Jackson CG, Glasscock ME 3rd, Harris PF. Glomus Tumors. Diagnosis, classification, and management of large lesions. *Arch Otolaryngol*. 1982 Jul;108(7):401-10. doi: 10.1001/archotol.1982.00790550005002
13. Obholzer RJ, Hornigold R, Connor S, Gleeson MJ. Classification and management of cervical paragangliomas. *Ann R Coll Surg Engl*. 2011 Nov;93(8):596-602. doi: 10.1308/147870811X13137608455172
14. Au A, Ariyan S. Melanoma of the head and neck. *J Craniofac Surg*. 2011 Mar;22(2):421-9. doi: 10.1097/SCS.0b013e318207f28b.
15. Clark WH, From L, Bernardino FA, et al. The histiogenesis and biologic behavior of primary human malignant melanoma of the skin. *Cancer Res* 1969;29:705
16. Morselli P, Masciotra L, Pinto V, Zollino I, Brunelli G, Carinci F. Comparison Among Clark's, Breslow's, and TNM classifications for cutaneous head and neck malignant melanoma. *J Craniofac Surg*. 2007 Nov;18(6):1353-8. doi: 10.1097/scs.0b013e3180534453
17. Crist W, Gehan EA, Ragab AH, et al. The Third Intergroup Rhabdomyosarcoma Study. *J Clin Oncol* 1995; 13:610; and Crist W, Garnsey L, Beltangady M, et al. Prognosis in children with rhabdomyosarcoma: A report of the intergroup rhabdomyosarcoma studies I and II. Intergroup Rhabdomyosarcoma Committee. *J Clin Oncol* 1990; 8:443.

18. Lawrence W, Gehan EA, Hays DM, et al. Prognostic significance of staging factors of the UICC staging system in childhood rhabdomyosarcoma: a report from the Intergroup Rhabdomyosarcoma Study (IRS-II). *J Clin Oncol* 1987; 5:46
19. Lawrence W, Anderson JR, Gehan EA, et al. Pretreatment TNM staging of childhood rhabdomyosarcoma: a report of the Intergroup Rhabdomyosarcoma Study Group. *Cancer* 1997; 80:1165
20. Haugen BR, Alexander EK, Bible KC, et al. 2015 American Thyroid Association Management Guidelines for Adult Patients with Thyroid Nodules and Differentiated Thyroid Cancer. *Thyroid* 2016; 26:1
21. Cibas ES, Ali SZ. The 2017 Bethesda System for Reporting Thyroid Cytopathology. *Thyroid*. 2017 Nov;27(11):1341-1346. doi: 10.1089/thy.2017.0500
22. D'Avanzo A, Ituarte P, Treseler P, Kebebew E, Wu J, Wong M, Duh QY, Siperstein AE, Clark OH. Prognostic scoring systems in patients with follicular thyroid cancer: a comparison of different staging systems in predicting the patient outcome. *Thyroid*. 2004 Jun;14(6):453-8. doi: 10.1089/105072504323150778
23. Jonklaas J, Sarlis NJ, Litofsky D, et al. Outcomes of patients with differentiated thyroid carcinoma following initial therapy. *Thyroid* 2006; 16:122924
24. Sampson GL, Young JR. Difficult tracheal intubation: a retrospective study. *Anaesthesia* 1987;42; 487
25. Friedman M. Friedman tongue position and the staging of obstructive sleep apnea/hypopnea syndrome. In: *Sleep Apnea and Snoring: Surgical and Nonsurgical Therapy*, Scheidt S, Clansy N (Eds), Philadelphia, Elsevier 2009
26. Flemons WW, Whitelaw WA, Brant R, Remmers JE. *Am J Respir Crit Care Med* 1994; 150:1279.
27. American Academy of Sleep Medicine. *International Classification of Sleep Disorders*, 3rd ed, American Academy of Sleep Medicine, Darien, IL 2014
28. Berg LM, Ankjell TKS, Sun YQ, Trovik TA, Sjögren A, Rikardsen OG, Moen K, Hellem S, Bugten V. Friedman Score in Relation to Compliance and Treatment Response in Nonsevere Obstructive Sleep Apnea. *Int J Otolaryngol*. 2020 Mar 19;2020:6459276. doi: 10.1155/2020/6459276
29. Topal K, Kara CO, Bozkurt AI, Saatci E. The risk of overweight and obesity in children after tonsillectomy: a cross-sectional study. *Eur Arch Otorhinolaryngol*. 2013 Feb;270(2):689-94. doi: 10.1007/s00405-012-2064-x
30. Windfuhr JP, Toepfner N, Steffen G, Waldfahrer F, Berner R. Clinical practice guideline: tonsillitis I. Diagnostics and nonsurgical management. *Eur Arch Otorhinolaryngol*. 2016 Apr;273(4):973-87. doi: 10.1007/s00405-015-3872-6.

KAYNAK

1. Headache Classification Committee of the International Headache Society (IHS)
The International Classification of Headache Disorders, 3rd edition. Cephalalgia.
2018 Jan;38(1):1-211. doi: 10.1177/0333102417738202